

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення НКРЗ
21.10.2010 № 475
ЗАРЕЄСТРОВАНО
Міністерство юстиції
України
18.02.2011 N 205/18943

РЕГЛАМЕНТ АМАТОРСЬКОГО РАДІОЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

І. Загальні положення

1.1. Цей Регламент розроблений відповідно до Регламенту радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку, Закону України „Про радіочастотний ресурс України” (далі – Закон), з урахуванням рекомендацій Міжнародної спілки радіоаматорів та громадських організацій радіоаматорів України.

1.2. Регламент визначає порядок користування радіочастотним ресурсом України аматорською службою радіозв'язку та аматорською супутниковою службою радіозв'язку.

1.3. Дія цього Регламенту поширюється на всіх фізичних та юридичних осіб, які експлуатують або мають намір експлуатувати аматорські радіостанції на території України.

1.4. Розподіл смуг радіочастот аматорській службі радіозв'язку та аматорській супутниковій службі радіозв'язку здійснюється відповідно до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2005 № 1208.

1.5. Планом використання радіочастотного ресурсу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 815 (далі – План використання радіочастотного ресурсу України), визначено смуги радіочастот та особливості застосування радіотехнологій аматорського радіозв'язку та аматорського супутникового радіозв'язку.

1.6. Експлуатація аматорських радіостанцій на території України здійснюється на дозвільній основі відповідно до Закону.

1.7. Тарифи на роботи (послуги) Державного підприємства „Український державний центр радіочастот”, пов’язані із користуванням радіочастотним ресурсом України та виділенням номерного ресурсу, затверджено рішенням Національної комісії з питань регулювання зв’язку від 11.12.2008 № 1256, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.12.2008 за № 1238/15929.

II. Терміни та їх визначення

У Регламенті наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

автоматична радіостанція – радіостанція, роботою якої автоматично керує внутрішнє обладнання;

аматорська радіостанція (далі – АРС) – станція аматорської або аматорської супутникової служби. До складу АРС може входити один або декілька радіопередавачів та радіоприймачів чи сукупність передавачів та приймачів разом з антенно-фідерними пристроями та допоміжним устаткуванням, що забезпечують аматорський радіозв’язок;

аматорська служба – служба взаємного зв’язку і технічних досліджень, що здійснюються аматорами, тобто особами, що мають певний дозвіл і цікавляться радіотехнікою виключно в особистих цілях і без матеріальної вигоди;

аматорська супутникова служба – служба радіозв’язку, що використовує космічні станції, встановлені на штучних супутниках Землі, з тією самою метою, що й аматорська служба;

гармонізований екзаменаційний сертифікат радіоаматора (сертифікат HAREC) – документ, який надається радіоаматору та свідчить про те, що він має знання, які відповідають екзаменаційним програмам, наведеним в Рекомендації Європейської конференції адміністрацій зв’язку (далі – СЕРТ) T/R 61-02. Власник сертифіката HAREC має право на отримання документа дозвільного характеру на експлуатацію аматорської радіостанції без проходження додаткового екзаменування в будь-якій країні-члені СЕРТ або в іншій країні, яка не є членом СЕРТ, але приймає положення даної Рекомендації;

дозвіл на експлуатацію АРС – документ, який засвідчує право радіоаматора – громадянина України (іноземця або особи без громадянства у випадках, визначених у цьому Регламенті) на експлуатацію аматорської радіостанції протягом визначеного терміну в певних умовах;

екзаменаційний сертифікат радіоаматора - початківця (сертифікат NOVICE) – документ, який надається радіоаматору та свідчить про те, що він має знання, які відповідають екзаменаційним програмам, наведеним у звіті ERC REPORT 32. Власник сертифіката NOVICE має право на отримання документа дозвільного характеру на експлуатацію аматорської радіостанції радіоаматора-початківця без проходження додаткового екзаменування у будь-якій країні-члені СЕРТ або в іншій країні, яка не є членом СЕРТ, але приймає положення звіту ERC REPORT 32;

кваліфікаційно-технічна комісія – комісія з визначення кваліфікації операторів аматорських радіостанцій та перевірки технічного стану АРС;

необхідна ширина смуги випромінювання – ширина смуги частот, яка достатня при даному класі випромінювання для забезпечення передачі повідомлень із необхідною швидкістю та якістю при визначених умовах;

носимі (портативні) аматорські радіостанції – АРС, які пристосовані для ведення радіозв'язку при пересуванні радіоаматора пішки або з транспортного засобу чи на зупинках;

оператор АРС – особа, яка набула право на експлуатацію АРС;

пересувні аматорські радіостанції – АРС, які встановлені на рухомих об'єктах та пристосовані для ведення радіозв'язку під час руху або зупинок;

позивний сигнал – розпізнавальний сигнал передачі станції, який передається при здійсненні радіозв'язку для ідентифікації цієї станції;

радіоаматорська ліцензія або дозвіл СЕРТ (дозвільний документ СЕРТ) – документ, що засвідчує право радіоаматорів – іноземних громадян країн-членів СЕРТ або інших країн, які не є членами СЕРТ, але приймають положення Рекомендації СЕРТ T/R 61-01, ЕСС (05) 06, на ведення радіозв'язку в смугах радіочастот аматорської та аматорської супутникової служб;

радіомаяки – автоматичні радіостанції, що здійснюють передачі спеціальних сигналів, за результатами прийому яких визначають умови розповсюдження радіохвиль, а також використовуються як об'єкти радіопеленгації при проведенні спортивних змагань із радіоспорту;

ретранслятори (репітери) – автоматичні радіостанції, які транслюють у режимі реального часу передачу іншої радіостанції;

стаціонарна аматорська радіостанція – АРС, що розміщується у визначеному фіксованому пункті.

Інші терміни в цьому Регламенті вживаються у значеннях, наведених у інших чинних нормативних та нормативно-правових актах.

III. Експлуатація аматорської радіостанції

3.1. Аматорська радіостанція може бути промислового виробництва або виготовлена самостійно.

3.2. Експлуатація АРС здійснюється на підставі дозволу на експлуатацію аматорської радіостанції (далі – дозвіл), форма якого наведена у додатку 1, з дотриманням вимог, що зазначені у цьому Регламенті.

3.3. Користування аматорською радіостанцією може бути:

3.3.1 індивідуальним, у разі експлуатації АРС радіоаматором особисто;

3.3.2 колективним, у разі експлуатації АРС колективами радіоаматорів, що утворюються в організаціях, підприємствах, установах, громадських об'єднаннях, навчальних закладах та закладах культури тощо. Для експлуатації цих АРС призначається відповідальна особа.

3.4. Характеристики аматорських систем визначені у рекомендації Міжнародного союзу електрозв'язку RM.1732 та наведені у додатку 2 (таблиці 1-6), а саме:

- 3.4.1 у таблиці 1 – для амплітудної маніпуляції Морзе;
- 3.4.2 у таблиці 2 – для вузькосмугової телеграфії з прямим знакодрукуванням;
- 3.4.3 у таблиці 3 – для аматорських аналогових радіотелефонних систем;
- 3.4.4 у таблиці 4 – для цифрових радіотелефонних та мультимедійних систем;
- 3.4.5 у таблицях 5 і 6 – для аматорських супутникових систем у напрямках земля-космос та космос-земля відповідно.

3.5. Встановлення (монтаж) АРС повинно виконуватися відповідно до вимог Державних санітарних норм і правил захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.96 № 239, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 29.08.96 за № 488/1513.

3.6. Дозволені смуги радіочастот, максимальні рівні вихідної потужності та види зв'язку передавачів АРС (за категоріями операторів) наведені у додатку 2 (таблиця 7).

3.7. Дозволені смуги частот, максимальні рівні вихідної потужності, види зв'язку ретрансляторів, радіомаяків та спортивних АРС наведені у додатку 2 (таблиця 8).

3.8. Рівень будь-якого побічного коливання від передавача до антенно-фідерного пристрою на частоті побічного випромінювання не повинен перевищувати відносного та абсолютного значень норм на рівні побічних випромінювань, наведених у додатку 2 (таблиця 9).

3.9. Несуче коливання (частота) і неробоча бічна смуга передавачів АРС із односмуговою модуляцією повинні бути послаблені не менше ніж на 40 дБ кожна.

3.10. При використанні цифрових систем радіозв'язку параметри вихідного сигналу повинні бути:

3.10.1 не гірші, ніж у режимі J3E – на частотах нижче 30 МГц;

3.10.2 не гірші, ніж у режимі F3E – на частотах вище 30 МГц.

3.11. У смугах радіочастот нижче 10 МГц використовується нижня бічна смуга, а у смугах радіочастот вище 10 МГц – верхня бічна смуга.

3.12. Вихідна потужність ($P_{вих}$) передавача АРС вимірюється на узгодженому активному навантаженні еквівалента антени в режимі безперервного випромінювання вимірювачем потужності або напруги (струму). В останньому випадку потужність розраховується за формулою:

$$P_{вих} = \frac{U_{екв}^2}{R} \text{ (Вт)} \text{ або } P_{вих} = I_{екв}^2 \times R \text{ (Вт)},$$

де:

$U_{екв}$ – напруга на активному навантаженні еквівалента антени, В;

$I_{екв}$ – струм в активному навантаженні еквівалента антени, А;

R – величина опору активного навантаження еквівалента антени, Ом.

3.13. Стабільність частоти передавачів АРС для зв'язку визначається як абсолютне відхилення частоти (зміна частоти радіопередавача за рахунок власної нестабільності при незмінному положенні органів настроювання) протягом 15 хвилин після включення передавача на передачу й повинна бути не гірше ніж 300 Гц на частотах до 30 МГц та 1000 Гц на частотах вище 30 МГц. Стабільність частоти

передавачів ретрансляторів, маяків та цифрових автоматичних АРС повинна бути не гірше ніж 300 Гц.

3.14. При спорудженні та експлуатації АРС радіоаматори зобов'язані дотримуватися нормативних актів, що діють у галузі зв'язку стосовно улаштування та безпечної експлуатації електроустановок, нормативних документів з пожежної безпеки.

3.15. Експлуатація аматорських ретрансляторів, радіомаяків та спортивних радіостанцій здійснюється на підставі дозволу на експлуатацію АРС, з дотриманням вимог, що зазначені у цьому Регламенті.

3.16. Радіоелектронні засоби (далі – РЕЗ), які входять до складу АРС та технічні характеристики яких відповідають характеристикам аматорських систем, що наведені у додатку 2, можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування і не потребують обов'язкового підтвердження відповідності.

IV. Користування радіоаматорами радіочастотним ресурсом України

4.1. Радіоаматорам надається право використовувати смуги радіочастот та види радіозв'язку, що зазначені у дозволі на експлуатацію АРС.

4.2. При експлуатації АРС радіоаматор повинен виконувати такі умови користування радіочастотним ресурсом України:

4.2.1 додержуватися вимог чинних нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів та державних стандартів у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

4.2.2 вживати заходів щодо недопущення несанкціонованого доступу сторонніх осіб до апаратури АРС та експлуатації РЕЗ з її складу;

4.2.3 при експлуатації АРС дотримуватися особливих умов, що зазначені у дозволі на експлуатацію АРС;

4.2.4 забезпечувати виконання вимог державних санітарних норм і правил захисту населення від електромагнітних випромінювань;

4.2.5 надавати на запит представників Державної інспекції зв'язку (далі – ДІЗ) інформацію щодо тактико-технічних характеристик, застосування, розміщення АРС;

4.2.6 в установленому законодавством порядку допускати посадових осіб ДІЗ до перевірки експлуатації АРС, а також пред'являти за їх вимогою відповідні документи, що стосуються питань користування радіочастотним ресурсом України;

4.2.7 експлуатувати лише АРС, технічні характеристики РЕЗ яких відповідають характеристикам типових аматорських систем;

4.2.8 своєчасно виконувати розпорядження (приписи) ДІЗ стосовно усунення порушень умов користування радіочастотним ресурсом, особливих умов дозволу на експлуатацію АРС та норм законодавства у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

4.2.9 забезпечувати виконання вимірів технічних параметрів випромінювання РЕЗ зі складу АРС.

4.3. У смугах радіочастот, що розподілені для спільного використання аматорській службі, аматорській супутниковій службі та іншим службам радіозв'язку,

оператор АРС при здійсненні зв'язку не повинен створювати радіозавад РЕЗ цих служб.

4.4. Необхідна ширина смуги випромінювання АРС (для всіх класів випромінювання) не повинна перевищувати смуги радіочастот, що розподілена аматорській та аматорській супутниковій радіослужбам.

V. Кваліфікація операторів АРС

5.1. В Україні з урахуванням відповідних рекомендацій СЕРТ застосовується така класифікація категорій операторів АРС:

- 5.1.1 перша – відповідає вищій кваліфікації;
- 5.1.2 друга – відповідає загальній кваліфікації;
- 5.1.3 третя – відповідає кваліфікації радіоаматора-початківця.

5.2. З метою визначення кваліфікації операторів АРС та перевірки технічного стану АРС утворюються кваліфікаційно-технічні комісії (далі – КТК).

5.3. КТК формуються із представників Українського державного центру радіочастот та його філій (далі – УДЦР), громадських організацій радіоаматорів України, інших фахівців радіозв'язку за їх згодою. Кількісний та персональний склад КТК, внесення змін до складу КТК, порядок її роботи та звітності, місце проведення іспитів щорічно визначаються відповідним наказом начальника УДЦР. КТК діють на громадських засадах.

5.4. КТК складається з Голови КТК та не менше п'яти членів комісії.

5.5. До складу КТК залучаються радіоаматори, що мають стаж роботи в першій категорії не менше п'яти років та не допускали порушень Регламенту аматорського радіозв'язку України.

5.6. Членом КТК не може бути особа, яка має зацікавленість у результатах іспиту.

5.7. Кількість КТК та їх чисельний склад повинні забезпечувати можливість кожному бажаючому здобути кваліфікацію оператора АРС здати іспит не пізніше 30 днів із дати подачі відповідної заяви.

5.8. Свою діяльність КТК здійснюють відповідно до чинного законодавства України, у тому числі цього Регламенту.

5.9. Визначення кваліфікаційного рівня радіоаматорів проводиться за відповідними екзаменаційними програмами, що складені з урахуванням рекомендацій СЕРТ.

5.10. Екзаменаційна програма для радіоаматорів-початківців з урахуванням звіту ERC REPORT 32 наведена у додатку 3, а для операторів АРС першої та другої категорій (для гармонізованого екзаменаційного сертифіката радіоаматора (HAREC) з урахуванням рекомендації T/R 61-02) – у додатку 4.

5.11. Кваліфікація оператора АРС визначається:

5.11.1 для першої категорії – шляхом теоретичного іспиту та практичного передавання/приймання текстів кодом Морзе;

5.11.2 для другої категорії – шляхом теоретичного іспиту;

5.11.3 для третьої категорії – шляхом теоретичного іспиту у формі співбесіди.

Для радіоаматорів першої та другої категорії встановлено одну з форм проведення теоретичного іспиту – усну, письмову або шляхом вибору правильної відповіді з використанням комп'ютера.

5.12. Кількісний склад КТК при проведенні кваліфікаційного іспиту повинен бути не менше трьох членів.

5.13. Теоретичний іспит проводиться за екзаменаційними білетами єдиного зразка та критеріями оцінювання, які розробляються УДЦР разом із громадськими організаціями радіоаматорів на підставі відповідних екзаменаційних програм та затверджуються начальником УДЦР.

5.14. Для операторів АРС першої категорії кваліфікаційний іспит із перевірки практичних навичок у передачі текстів кодом Морзе здійснюється тільки з використанням телеграфного ключа.

5.15. КТК, за позитивними результатами іспиту, надає довідку про складання кваліфікаційного іспиту (додаток 5).

5.16. Особа, яка має намір пройти кваліфікаційний іспит, особисто або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до КТК відповідного адміністративно-територіального регіону, у якому планується експлуатація АРС, із заявою про намір скласти кваліфікаційний іспит. Форма заяви наведена у додатку 6. Якщо намір пройти кваліфікаційний іспит має неповнолітня особа, подання заяви здійснює її законний представник (батьки, усиновителі, опікуни тощо).

5.17. Заявник допускається до кваліфікаційного іспиту лише за наявності документа, що засвідчує його особу.

5.18. КТК протягом десяти робочих днів від дати реєстрації заяви перевіряє її на відповідність установленій формі, повноту та правильність оформлення та інформує заявника про розклад роботи кваліфікаційної комісії та вимоги, що висуваються до претендента на здобуття відповідної категорії оператора АРС. Заявник повинен бути проєкзаменованим не пізніше тридцяти днів від дати реєстрації заяви.

5.19. Практична частина кваліфікаційного іспиту складається з приймання на слух та передавання текстів кодом Морзе. Порядок формування текстів для приймання текстів кодом Морзе на слух та передачі текстів кодом Морзе телеграфним ключем наведено у додатку 7. Практична частина кваліфікаційного іспиту "приймання текстів кодом Морзе на слух" вважається зарахованою, якщо допущено не більше чотирьох помилок. Практична частина кваліфікаційного іспиту "передача текстів кодом Морзе" вважається зарахованою, якщо допущено не більше однієї не виправленої й чотирьох виправлених помилок.

5.20. Кваліфікаційний іспит вважається складеним, якщо зараховані теоретична та практична частини іспиту.

5.21. У разі якщо кваліфікаційний іспит не складений, його повторне складання проводиться на загальних підставах після подання нової заяви.

5.22. АРС підлягають перевірці технічного стану у разі:

5.22.1 відкриття;

5.22.2 підвищення категорії оператора;

5.22.3 відновлення роботи після тимчасового закриття;

5.22.4 зміни технічних характеристик РЕЗ зі складу АРС, що пов'язані з користуванням додатковими смугами радіочастот.

Перевірка технічного стану проводиться за графіком роботи КТК або у міру надходження заяв. Форму заяви про проведення технічного огляду АРС наведено у додатку 8.

5.23. Перевірка технічного стану АРС здійснюється не пізніше тридцяти днів із дати реєстрації заяви.

5.24. Технічні параметри АРС повинні відповідати характеристикам та умовам експлуатації АРС в Україні, які визначені цим Регламентом.

5.25. За результатами технічного огляду КТК складає акт. Форму акта наведено у додатку 9.

VI. Порядок отримання дозволу на експлуатацію АРС

6.1. Дозвіл засвідчує призначення позивного сигналу та право його власника на експлуатацію АРС відповідно до кваліфікації оператора протягом визначеного терміну в певних умовах.

6.2. Дозвіл мають право отримувати:

6.2.1 громадяни України;

6.2.2 іноземці та особи без громадянства, які не є радіоаматорами та мають посвідку на постійне або тимчасове проживання на території України;

6.2.3 іноземці та особи без громадянства, що тимчасово перебувають в Україні та мають сертифікати HAREC, NOVICE, дозвільний документ СЕРТ або відповідні дозвільні документи на експлуатацію АРС іншої держави.

Дозволи на експлуатацію аматорських ретрансляторів, радіомаяків та спортивних радіостанцій мають право отримувати об'єднання радіоаматорів (радіоклуби, радіогуртки).

6.3. Підготовку та надання дозволів здійснює УДЦР.

6.4. Особа, яка має намір експлуатувати АРС, особисто через уповноважений ним орган або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до УДЦР відповідного адміністративно-територіального регіону за місцем проживання із заявою про видачу дозволу на експлуатацію АРС (додаток 10).

Якщо заявник проживає у Києві або Київській області, документи подаються безпосередньо до головного офісу УДЦР.

6.4.1. До заяви про видачу дозволу додаються:

довідка про складання кваліфікаційного іспиту;

акт технічного огляду АРС;

для осіб, визначених у підпункті 6.2.1 пункту 6.2 цього розділу, – копія паспортного документа громадянина України (сторінки 1-2 та відмітка про місце проживання); для неповнолітніх осіб – копія свідоцтва про народження та копія паспорта законних представників (батьків, усиновителів, опікунів тощо), які підтверджують можливість надання дозволу (сторінки 1-2 та відмітка про місце проживання);

для осіб, визначених у підпункті 6.2.2 пункту 6.2 цього розділу, – копія паспортного документа або копія посвідки на постійне (тимчасове) проживання на території України;

для юридичних осіб – копія свідоцтва про державну реєстрацію в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;
при використанні РЕЗ промислового виробництва – копія технічного паспорта, у якому зазначені технічні характеристики РЕЗ.

6.4.2. При зверненні неповнолітнього радіоаматора додатково подається заява законного представника, що представляє його інтереси.

6.4.3. Подані документи реєструються, перевіряються на відповідність установленим формам, на повноту та правильність їх оформлення, відповідність характеристикам аматорських систем.

Документи, оформлені з порушенням установлених вимог або з неповним комплектом документів, не розглядаються, про що в тижневий строк від дати реєстрації заяви заявник інформується у письмовій формі із зазначенням відповідних підстав.

У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати документи.

Усі подані заявником документи формуються в окрему справу.

6.4.4. У строк, що не перевищує 15 робочих днів від дати реєстрації заяви, УДЦР направляє заявникові рахунок на оплату робіт із підготовки та оформлення дозволу. Дозвіл надається заявникові не пізніше ніж через три робочі дні після пред'явлення ним документа, що підтверджує оплату робіт з його підготовки та оформлення. Зразок бланка дозволу наведено у додатку 11.

6.4.5. Дозвіл надається на кожному АРС. Термін дії дозволу не може бути меншим за п'ять років, якщо інше не передбачено Планом використання радіочастотного ресурсу України або не заявлено заявником.

6.4.6. Смуга радіочастот та види радіозв'язку, що має право використовувати радіоаматор, зазначаються у дозволі на підставі акта технічного огляду АРС.

6.4.7. Радіоаматор повинен отримувати новий дозвіл на експлуатацію АРС у разі зміни:

місця розташування АРС;

категорії оператора;

складу обладнання АРС;

технічних характеристик РЕЗ зі складу АРС, які пов'язані з використанням додаткових смуг радіочастот.

6.5. При короткострокових візитах (до трьох місяців) до країн-членів СЕРТ або до інших країн, які не є членами СЕРТ, але приймають положення Рекомендацій СЕРТ T/R 61-01 та ЕСС (05) 06, дозвіл на експлуатацію АРС надає можливість експлуатувати АРС без отримання документа дозвільного характеру цієї країни.

6.5.1. У разі перебування за кордоном більше трьох місяців радіоаматор – громадянин України з метою отримання документа дозвільного характеру повинен звернутись до відповідного уповноваженого органу країни перебування. До звернення додається сертифікат HAREC або NOVICE.

6.5.2. При експлуатації АРС в іншій країні радіоаматор повинен знати вимоги регламенту аматорського радіозв'язку цієї країни. Під час здійснення сеансу радіозв'язку він має використовувати свій національний позивний сигнал, перед яким відповідним чином указувати префікс країни, що відвідується.

6.5.3. УДЦР на підставі заяви про видачу гармонізованого екзаменаційного сертифіката (додаток 12) надає сертифікат NOVICE радіоаматорам України, що склали іспит на здобуття третьої категорії оператора АРС відповідно до вимог екзаменаційної програми радіоаматора-початківця (NOVICE). За наявності до заяви додається копія першої сторінки паспорта громадянина України для виїзду за кордон (проїзного документа дитини, дипломатичного або службового паспорта, посвідчення моряка або члена екіпажу). Зразок сертифіката NOVICE наведено у додатку 13.

6.5.4. УДЦР на підставі заяви про видачу гармонізованого екзаменаційного сертифіката (додаток 12) надає гармонізований екзаменаційний сертифікат радіоаматора (HAREC) радіоаматорам України, які мають кваліфікацію оператора АРС першої або другої категорії і склали іспит відповідно до вимог екзаменаційної програми. За наявності до заяви додається копія першої сторінки паспорта громадянина України для виїзду за кордон (проїзного документа дитини, дипломатичного або службового паспорта, посвідчення моряка або члена екіпажу). Зразок сертифіката HAREC наведено у додатку 14.

6.6. Іноземці та особи без громадянства, які мають дозвільний документ СЕРТ та тимчасово перебувають на території України (до трьох місяців), мають право здійснювати аматорський радіозв'язок у смугах частот, класами випромінювання та з потужністю, що визначені цим Регламентом.

6.6.1. Іноземці та особи без громадянства, які мають дозвільний документ СЕРТ та планують перебувати на території України більше трьох місяців, повинні звернутися до УДЦР із заявою про видачу дозволу на експлуатацію АРС іноземцям та особам без громадянства, що перебувають на території України (додаток 15).

6.6.2. Іноземці та особи без громадянства, що перебувають на території України та мають документ дозвільного характеру іншої країни на експлуатацію аматорської радіостанції (АРС) або сертифікат HAREC (NOVICE), повинні звернутися до УДЦР із заявою про видачу дозволу на експлуатацію аматорської радіостанції (АРС) іноземцям та особам без громадянства, що перебувають на території України (додаток 15).

6.6.3. Іноземці та особи без громадянства, що перебувають на території України, до заяви про видачу дозволу на експлуатацію АРС на території України додають:

копію дозвільного документа СЕРТ (сертифіката HAREC або NOVICE, відповідного дозвільного документа іншої країни);

копію паспортного документа.

6.6.4. У строк, що не перевищує 15 робочих днів від дати реєстрації заяви, УДЦР направляє заявникові рахунок на оплату робіт із підготовки та оформлення дозволу. Дозвіл надається не пізніше ніж через три робочих дні після надходження оплати робіт за рахунком.

6.6.5. Категорія радіоаматорів інших держав визначається з урахуванням Рекомендації ЕСС (05) 06 та додатка II Рекомендації СЕРТ T/R 61-01.

6.6.6. Термін дії дозволу обумовлюється терміном дії в'їзної візи, але не повинен перевищувати одного року, з правом продовження.

6.7. Дозвіл на експлуатацію ретранслятора (радіомаяка) аматорського радіозв'язку надається об'єднанню радіоаматорів (радіоклубу, радіогуртку).

6.7.1. При оформленні дозволу на експлуатацію ретранслятора аматорського радіозв'язку враховується перелік радіоканалів ретрансляторів аматорського радіозв'язку в діапазонах 145 МГц та 435 МГц, що наведено у додатку 16.

6.7.2. Уповноважена особа, яка має намір експлуатувати ретранслятор (радіомаяк), особисто, через уповноважений ним орган або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до УДЦР відповідного адміністративно-територіального регіону за місцем проживання із заявою про видачу дозволу на експлуатацію ретранслятора (радіомаяка) аматорського радіозв'язку (додаток 17).

Якщо заявник проживає у Києві або Київській області, документи подаються безпосередньо до головного офісу УДЦР.

До заяви додаються такі документи:

копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта господарювання у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

копія паспорта громадянина України (сторінки перша, друга та відмітка про місце реєстрації);

копія дозволу на експлуатацію АРС особи, що призначена відповідальною за експлуатацію ретранслятора (радіомаяка);

витяг з карти масштабом не більше 1:200 000 із позначенням місця розташування ретранслятора (радіомаяка).

6.7.3. Подані документи реєструються, перевіряються на відповідність установленим формам, на повноту та правильність їх оформлення, відповідність характеристикам аматорських систем (додаток 2, таблиці 1, 3, 8).

При відсутності зауважень підрозділ УДЦР надсилає документи до головного офісу УДЦР.

6.7.4. Документи, оформлені з порушенням установлених вимог або з неповним комплектом документів, не розглядаються, про що в тижневий строк від дати реєстрації заяви заявник інформується у письмовій формі із зазначенням відповідних підстав.

У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати документи.

6.7.5. За необхідності погодження експлуатації ретранслятора (радіомаяка) з Генеральним штабом Збройних Сил України строк надання дозволу продовжується на термін погодження та не повинен перевищувати 80 діб. УДЦР протягом тижня від дати виникнення підстав для погодження експлуатації ретранслятора (радіомаяка) з Генеральним штабом Збройних Сил України письмово інформує про це заявника.

6.7.6. За позитивними результатами розрахунків умов електромагнітної сумісності та погодження експлуатації ретранслятора (радіомаяка) з Генеральним штабом Збройних Сил України УДЦР приймає рішення про видачу дозволу, інформує заявника та направляє йому рахунок про оплату робіт з його підготовки та оформлення.

6.7.7. Після оплати заявником робіт з підготовки та оформлення дозволу на підставі акта первинного технічного контролю параметрів РЕЗ (додаток 18) УДЦР надає заявникові дозвіл на експлуатацію ретранслятора (радіомаяка) аматорського радіозв'язку (додаток 19). Зразок бланка дозволу наведено в додатку 11. Термін дії дозволу – не менше 5 років, якщо інше не заявлено заявником.

6.7.8. Для продовження терміну дії дозволу на експлуатацію ретранслятора (радіомаяка) заявник подає документи, зазначені у підпункті 6.7.2 пункту 6.7 розділу VI цього Регламенту.

6.8. Дозвіл на експлуатацію радіоелектронного засобу (РЕЗ) для спортивної радіопеленгації (додаток 20) надається відповідальній особі, що призначена організатором змагань. До заяви про видачу дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу (РЕЗ) для спортивної радіопеленгації (додаток 21) додається реєстраційна відомість (додаток 22).

6.9. За бажанням радіоаматора з метою отримання дозволу на експлуатацію рухомої радіостанції аматорської та аматорської супутникової служб (додаток 23), що входить до складу АРС та використовує смуги радіочастот вище 30 МГц, заявник особисто, через уповноважений ним орган або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до УДЦР відповідного адміністративно-територіального регіону за місцем проживання із заявою про видачу дозволу на експлуатацію рухомої (носимої, пересувної) радіостанції аматорської та аматорської супутникової радіослужб, форму якої наведено у додатку 24. Зразок бланка дозволу на експлуатацію рухомої радіостанції аматорської та аматорської супутникової радіослужб наведено в додатку 25.

6.10. Підставами для переоформлення дозволу на експлуатацію є:

6.10.1 зміна найменування юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи – власника дозволу;

6.10.2 зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи – власника дозволу;

6.10.3 реорганізація юридичної особи – власника дозволу шляхом зміни організаційно-правової форми (перетворення), злиття, приєднання, поділу, виділу.

У разі виникнення підстав для переоформлення дозволу власник дозволу зобов'язаний протягом 30 днів подати заяву про його переоформлення. Разом із дозволом, що підлягає переоформленню, заявником надаються копії документів, що підтверджують зазначені зміни. Переоформлення дозволу здійснюється УДЦР у передбачений законодавством термін.

6.11. Підставами для відмови у видачі дозволу на експлуатацію є:

6.11.1 Недостовірність даних у документах, поданих заявником для отримання дозволу;

6.11.2 невідповідність заявлених технічних даних РЕЗ умовам експлуатації, що визначені цим Регламентом;

6.11.3 негативні результати погодження Генеральним штабом Збройних Сил України присвоєнь радіочастот для ретрансляторів (радіомаяків) з причин невиконання умов електромагнітної сумісності з РЕЗ спеціальних користувачів радіочастотного ресурсу України.

6.12. Для продовження терміну дії дозволу оператор АРС повинен не пізніше ніж за два місяці до закінчення терміну його дії особисто або рекомендованим листом з описом вкладення звернутися до УДЦР із заявою про продовження терміну дії дозволу. Форму заяви про продовження терміну дії дозволу на експлуатацію АРС наведено у додатку 26.

6.13. Підставами для відмови у продовженні терміну дії дозволу є:

6.13.1 обмеження Планом використання радіочастотного ресурсу України терміну застосування відповідної радіотехнології;

6.13.2 порушення оператором АРС умов дозволу;

6.13.3 невідповідність даних у документах, поданих заявником для отримання дозволу.

6.14. У процесі опрацювання документів УДЦР у межах своєї компетенції може звертатись до заявника для уточнення даних з питань підготовки дозволу з відповідним продовженням терміну підготовки дозволу за згодою заявника.

6.15. Анулювання дозволу на експлуатацію здійснюється відповідно до процедури, що передбачена Законом України „Про радіочастотний ресурс України”.

VII. Вимоги щодо проведення аматорського радіозв'язку

7.1. Проведення сеансів радіозв'язку операторами АРС повинно здійснюватися тільки у смугах радіочастот, видами радіозв'язку та з рівнями вихідної потужності, що відповідають категорії (кваліфікації оператора) та зазначені у дозволі.

7.2. Радіозв'язок здійснюється з мінімальною потужністю передавача, що забезпечує необхідну якість зв'язку.

7.3. Перед початком сеансу радіозв'язку оператор АРС повинен переконатися, що обраний номінал частоти (канал) вільний.

7.4. У разі виникнення з боку АРС радіозавад роботі РЕЗ інших служб оператор повинен негайно вжити заходів щодо їх усунення, навіть до припинення випромінювання.

7.5. При веденні радіозв'язку оператор АРС не повинен створювати завади у суміжних смугах радіочастот, що вже використовуються іншими станціями.

7.6. Оператор АРС, який першим розпочав сеанс радіозв'язку на вільній частоті, має пріоритет у її використанні щодо інших операторів АРС. Оператор АРС не може претендувати на постійне закріплення за ним номіналу радіочастоти або вимагати його вивільнення на момент передачі.

7.7. Радіозв'язок з іншими радіостанціями, що не належать аматорській радіослужбі, дозволяється тільки у випадку передачі ними сигналів лиха (SOS, MAYDAY) на радіочастотах, що розподілені аматорській службі.

7.8. Аматорський радіозв'язок повинен проводитися відкритим текстом на радіоаматорську тематику й обмежуватися повідомленнями з дотриманням законодавства про конфіденційну інформацію. Мова, яка використовується радіоаматорами при радіозв'язку, обирається ними без будь-яких обмежень.

7.9. Оператор АРС зобов'язаний передавати позивний сигнал своєї станції на початку та при закінченні сеансу радіозв'язку, але не рідше ніж один раз на 10 хвилин.

7.10. При роботі в телеграфному (далі –ТЛГ) режимі оператори АРС повинні використовувати міжнародний код Морзе (додаток 27).

7.11. При роботі в телефонному режимі рекомендується передавати літери позивного сигналу з використанням фонетичної абетки (додаток 28).

7.12. Радіообмін може вестися із застосуванням виразів Q-коду та радіоаматорського коду. Витяги з міжнародного Q-коду та радіоаматорського коду наведені у додатку 29 та додатку 30 відповідно.

7.13. В окремих випадках центральним органом виконавчої влади в галузі зв'язку може бути обмежено проведення радіозв'язку між радіоаматорами України та радіоаматорами деяких країн.

7.14. Документом, що підтверджує проведення сеансу аматорського радіозв'язку, є картка-квитанція (QSL). У ній обов'язково вказуються: час та дата проведення зв'язку, позивний сигнал кореспондента, номінал частоти, клас випромінювання та якість зв'язку. Форма картки-квитанції (QSL) – довільна.

7.15. Оператор АРС повинен вести апаратний журнал. До журналу вноситься така обов'язкова інформація про проведений радіозв'язок:

7.15.1 позивний сигнал кореспондента;

7.15.2 дата, час, смуга (номінал) радіочастот, вид зв'язку;

7.15.3 оцінка сигналу RS(T, V, Q, M) залежно від виду зв'язку.

Додаткова інформація до апаратного журналу може бути внесена оператором на власний розсуд. Для ретрансляторів (радіомаяків) в апаратному журналі повинна міститись інформація стосовно часу їх вмикання та вимкнення. При використанні рухомих радіостанцій ведення апаратного журналу не є обов'язковим.

7.16. При веденні апаратного журналу рекомендується використовувати Всесвітній час (UTC) і записувати позивні сигнали літерами латинської абетки. Допускається ведення апаратного журналу в електронному вигляді та збереження його на магнітних (оптичних) носіях.

7.17. Апаратний журнал має надаватись радіоаматором для контролю уповноваженими особами ДІЗ.

7.18. Апаратний журнал повинен зберігатись не менше одного року після внесення до нього останніх відомостей.

7.19. При здійсненні аматорського радіозв'язку операторам АРС забороняється:

7.19.1 використовувати АРС для передачі міжнародних повідомлень та повідомлень від імені третіх осіб, якщо немає спеціальних домовленостей між адміністраціями зв'язку зацікавлених країн;

7.19.2 застосовувати коди та шифри, які приховують зміст інформації, що передається, і не визначені для радіоаматорської служби;

7.19.3 використовувати при роботі АРС позивні сигнали, які не зазначені у дозволі на експлуатацію, або працювати без передачі позивного сигналу;

7.19.4 використовувати для роботи смуги частот, види зв'язку та рівні вихідної потужності передавача, які не відповідають кваліфікації оператора;

7.19.5 обговорювати питання міжнаціональних та міжрелігійних відносин, політичної діяльності, стосовно комерційних справ, закликати до зміни державного устрою, військових дій, проявляти відвертий цинізм та нетактовність по відношенню до кореспондента або третьої особи;

7.19.6 створювати навмисні радіозавади;

7.19.7 під час радіообміну вживати ненормативну лексику;

7.19.8 використовувати для роботи передавач із рівнем побічного випромінювання, що перевищує встановлені норми та тоном гірше Т-6;

7.19.9 перестроювати передавач по діапазону в режимі випромінювання;

7.19.10 створювати завади прийманню населенням телевізійних сигналів;

7.19.11 використовувати при роботі АРС програвання музичних записів, трансляцію радіомовних програм, звукового супроводження телевізійних програм.

VIII. Порядок ввезення аматорських радіостанцій в Україну

8.1. Ввезення в Україну АРС здійснюється за дозволами УДЦР. При цьому технічні характеристики РЕЗ, які входять до складу АРС, повинні відповідати тим, що наведені у додатку 1 (таблиці 1-6) до цього Регламенту.

8.2. Підставою для отримання дозволу на ввезення в Україну аматорських передавальних (приймально-передавальних) радіостанцій громадянами України є дозвіл на експлуатацію АРС, екзаменаційний сертифікат радіоаматора-початківця (NOVICE), гармонізований екзаменаційний сертифікат радіоаматора (HAREC).

8.3. Громадянам інших країн дозволяється ввезення (зі зворотним вивезенням) передавальних (приймально-передавальних) аматорських радіостанцій за наявності дозвільного документа СЕРТ або дозволу на експлуатацію АРС на території України.

IX. Позивні сигнали розпізнавання

9.1. Для розпізнавання передач АРС призначаються позивні сигнали. Порядок утворення та структура позивних сигналів розпізнавання АРС наведені у додатку 31.

9.2. Призначення позивного сигналу здійснюється УДЦР. Призначений позивний сигнал зазначається у дозволі на експлуатацію АРС. На постійній основі АРС може бути призначений тільки один позивний сигнал.

9.3. У разі тимчасової (до одного року) зміни місця розташування АРС у межах території України радіоаматор до призначеного позивного сигналу через знак „ / ” додає:

9.3.1 літеру „А” – при здійсненні радіозв’язку в стаціонарних умовах;

9.3.2 літеру „Р” (за латинською абеткою) – при здійсненні радіозв’язку в польових умовах.

9.4. При роботі АРС з рухомих об’єктів радіоаматор до позивного сигналу через знак „ / ” додає:

9.4.1 літеру „М” для сухопутних транспортних засобів;

9.4.2 літери „ММ” для морських (річкових) транспортних засобів;

9.4.3 літери „АМ” для повітряних транспортних засобів.

9.5. У разі проведення сеансів радіозв’язку на території України радіоаматори інших країн перед особистим позивним сигналом через знак „ / ” додають літери „УТ”.

9.6. При використанні додаткових літер до позивних сигналів оператор АРС зобов’язаний під час проведення сеансів радіозв’язку повідомляти своє місцезнаходження.

9.7. Позивні сигнали радіоаматорам-спостерігачам призначаються УДЦР за клопотанням громадських організацій радіоаматорів України.

9.8. В Україні можуть використовуватися спеціальні позивні сигнали (далі – СПС) та укорочені позивні сигнали (далі – УПС).

9.9. СПС та УПС мають право використовувати радіоаматори України першої категорії. Термін їх використання обумовлюється у кожному конкретному випадку, але не повинен бути більше одного календарного року (за винятком наукових експедицій в Антарктику, а також тривалих наукових, спортивних заходів поза межами України).

9.10. СПС призначаються з метою:
привернення уваги українських та закордонних радіоаматорів до видатних подій, ювілейних дат та заходів, які відзначаються в Україні;
сприяння роботі аматорських радіостанцій, які забезпечують проведення наукових, спортивних та інших експедицій;
стимулювання участі у змаганнях з радіозв'язку радіоаматорів за рейтингом аматорських радіостанцій України.

9.10.1. З метою отримання дозволу на експлуатацію АРС з використанням СПС радіоаматор не пізніше ніж за 60 днів до початку його використання звертається до УДЦР із заявою про видачу дозволу на експлуатацію аматорської радіостанції з використанням СПС (УПС), форму якої наведено у додатку 32.

9.10.2. У строк, що не перевищує 15 робочих днів від дати реєстрації заяви, УДЦР направляє заявникові рахунок на оплату робіт із підготовки та оформлення дозволу. Дозвіл на експлуатацію аматорської радіостанції з використанням СПС надається заявникові не пізніше ніж через три робочі дні після пред'явлення ним документа, що підтверджує оплату робіт з його підготовки та оформлення. Форма дозволу наведена у додатку 33.

9.11. УПС призначаються з метою досягнення радіоаматорами високих спортивних результатів у змаганнях із радіозв'язку на коротких та ультракоротких хвилях. Кількість АРС, яким можуть бути призначені УПС, визначається УДЦР.

9.11.1. З метою отримання дозволу на експлуатацію АРС з використанням УПС радіоаматор не пізніше ніж за 30 днів до початку його використання звертається до УДЦР відповідного адміністративно-територіального регіону за місцем проживання із заявою про видачу дозволу на експлуатацію АРС з використанням СПС (УПС), форму якої наведено у додатку 32. Якщо заявник проживає у Києві або Київській області, документи подаються безпосередньо до головного офісу УДЦР.

9.11.2. У строк, що не перевищує 15 робочих днів від дати реєстрації заяви, УДЦР направляє заявникові рахунок на оплату робіт із підготовки та оформлення дозволу. Дозвіл на експлуатацію аматорської радіостанції з використанням УПС надається заявникові не пізніше ніж через три робочі дні після пред'явлення ним документа, що підтверджує оплату робіт з його підготовки та оформлення. Зміст дозволу наведено у додатку 33.

9.12. Позивні сигнали ретрансляторам аматорського радіозв'язку призначає УДЦР із серії UR0 в алфавітному порядку суфіксів з урахуванням діапазону частот роботи ретрансляторів.

Х. Радіоаматорська аварійна служба

10.1. АРС України можуть бути залучені для організації радіозв'язку у надзвичайних ситуаціях та операціях із надання допомоги постраждалим від катастроф, стихійних лих відповідно до чинного законодавства України, Регламенту радіозв'язку та міжнародних угод. При цьому дозволяється передача інформації від (для) третіх осіб.

10.2. В аматорській службі функціонує Радіоаматорська аварійна служба (далі – РАС).

10.3. Залежно від умов проходження радіохвиль та часу АРС РАС рекомендується використовувати такі частоти: 3649,0 кГц, 7090,0 кГц, 14292,0 кГц з дотриманням вимог цього Регламенту.

10.4. Під час надзвичайних ситуацій оператори АРС зобов'язані сприяти роботі РАС.

XI. Контроль роботи АРС

11.1. Державний нагляд за дотриманням законодавства у сфері користування радіочастотним ресурсом України та умов користування радіочастотним ресурсом здійснює ДІЗ.

11.2. Технічний радіоконтроль за користуванням радіочастотним ресурсом здійснює УДЦР відповідно до Положення про радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального користування, затвердженого рішенням НКРЗ від 16.07.2009 № 1599, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.08.2009 за № 741/16757.

11.3. З метою здійснення функції контролю оператори АРС повинні забезпечувати представникам ДІЗ вільний доступ до апаратури, споруд АРС, дозвільної та технічної документації.

11.4. За результатами контролю, з метою усунення виявлених порушень законодавства у сфері користування радіочастотним ресурсом України, ДІЗ надає обов'язкові для виконання розпорядження (приписи).

11.5. За виявлені порушення законодавства у сфері користування радіочастотним ресурсом України ДІЗ застосовує до радіоаматорів в установленому законодавством порядку санкції.

11.6. Радіоаматор може оскаржити рішення ДІЗ у судовому порядку.

Директор департаменту ліцензування та
радіочастот

А. Мартиненко